

Scheveningen ijvert voor namenmonument

Gerco Verdouw

SCHEVENINGEN – Meer dan duizend Scheveningse vissers zijn er sinds 1860 omgekomen op zee. De Initiatiefgroep VissersNamenMonument wil een monument voor hen oprichten zoals ook in Urk en Katwijk staat. „Nabestaanden van verdronken vissers kunnen niet naar een begraafplaats om hun geliefde te herdenken.”

Het is 1889. De zeillogger SCH 75 Jonge Gerard vist bij de Doggersbank, in de Noordzee ten noordwesten van Nederland. Er staat een stevige wind. Schipper Jan Bruin, matroos Joris Buitenhek en matroos Dijkhuizen staan aan dek, de rest van de bemanning is zich benedendeks aan het aankleden om het net op te halen.

Plotseling gooit een huizenhoge golf de logger op zijn kant. De schipper en zijn twee matrozen worden door het water in zee geworpen. Dijkhuizen kan zich nog net aan het net vastgrijpen en werkt zich met veel moeite weer aan boord.

Door de harde wind lukt het echter niet de Jonge Gerard te draaien en de overige twee drenkelingen op te pikken. Schipper Bruin en matroos Buitenhek zwemmen achter de logger aan, maar slagen er niet in hem in te halen. Voor het oog van de bemanning zinkt het tweetal in de diepte weg.

Drama's

Het is een van de vele drama's die visserijonderzoeker Bert van der Toorn uit Scheveningen heeft achterhaald. Vanaf 2007 onderzoekt hij welke Scheveningse vissers er sinds 1860

SCHEVENINGEN – De initiatiefgroep VissersNamenMonument wil in 2013 een monument plaatsen met alle namen van omgekomen Scheveningse vissers. Initiatiefnemer B. van der Toorn bij het beeld "Het vissersvrouwje", waarnaast het namenmonument moet komen.

Foto RD

zijn omgekomen op zee. Het doel: een monument met alle namen van op zee 'gebleven' Scheveningers. Van der Toorn: „In 2005 werd in Katwijk een monument onthuld met daarop 275 namen van Katwijkse vissers die sinds 1919 zijn omgekomen. Dat bracht mij op het idee zo iets ook in Scheveningen te realiseren.” Het monument in Urk is het bekendst. Het staat er sinds 1969 en telt ongeveer 350 namen.

Minutieus

Het idee van Van der Toorn viel in goede aarde bij de Scheveningers. Al gauw was er een initia-

tiefgroep, bestaand uit bekende, vooraanstaande Scheveningers. Van der Toorn onderzoekt minutieus welke namen er op het monument moeten komen, de heren K. Kulk, A. Verbaan, M. van Duijne en K. van Harmelen buigen zich onder het voorzitterschap van H. Grootveld over zaken zoals financiering, ontwerp en vergunningen. „Zonder mij geen namen, maar zonder hen geen monument”, roemt Van der Toorn de inzet van de medebestuurders van de stichting in oprichting.

De gemeente Den Haag wil aan het plan meewerken. Wethouder H. Kool zegde vorige

week een startbedrag van 5000 euro toe. „Van dat bedrag kunnen we een stichting oprichten en een eerste ontwerp laten maken”, aldus Van der Toorn. Het idee is in ieder geval om tegen een muur op de boulevard naamplaten te zetten die „huffter- en zeezoutproof” zijn.

Symbolisch jaartal

Het is duidelijk dat het monument pas in 2013 kan worden geplaatst. In dat jaar moet de renovatie van de Scheveningse boulevard achter de rug zijn.

Van der Toorn vindt het ook in symbolisch opzicht een mooi jaartal. „Het is dan precies 200

R.D. 15769

jaar geleden dat prins Willem Frederik (later koning Willem I) op de schouders van een Scheveningse visser vanaf een schip naar de vaste wal werd gebracht. Dat wordt elke vijf jaar al herdacht, maar dan wordt het wel een heel bijzondere herdenking.”

De geboren en getogen Scheveninger wil proberen tot 1813 terug te gaan met het zoeken naar omgekomen Scheveningers op zee. „Op dit moment ben ik uitgegaan van de periode 1860 tot heden. Na twee jaar zoeken heb ik nu alle namen tot en met 1935. Dat zijn er al meer dan 900. Het aantal slachtoffers per jaar neemt af omdat de schepen beter worden.”

Uitpluizen

Voor zijn onderzoek heeft Van der Toorn al honderden mappen en archiefdozen in het Haagse gemeentearchief doorgepluisd. „In de gemeentelijke raadsverslagen staat in welke maand er een schip is verongelukt. In oude kranten moet ik de namen van de omgekomen zeelieden opzoeken. Daarbij gebruik ik ook de bevolkingsregisters. Ik controleer de naam en de datum van overlijden bij verschillende bronnen, want ik wil niet op één paard wedden.”

De onderzoeker benadrukt dat de initiatiefgroep „ingetogen” met het namenmonument omgaat. „We zullen zeker niet de polonaise gaan lopen als het monument wordt onthuld. Van tevoren willen we alle nabestaanden van de plechtigheid op de hoogte stellen”, aldus Van der Toorn.

► refdag.nl/regio voor meer verhalen van omgekomen Scheveningers.